

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 19. april 2022
Kontor: Sikkerhedskontor I
Sagsbeh: Karl Krohn Schaldemose
Sagsnr.: 2021-6102-0172
Dok.: 2344432

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

o v e r

Høringssvar om forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold (TCO-loven)

I. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 25. februar 2022 til den 25. marts 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Aalborg Universitet, Aarhus BSS, Aarhus Universitet, ADIPA – Association of Danish Intellectual Property Attorneys, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsen Erhvervsråd, The Association of Tech start-ups in Denmark, Amnesty, BL - Danmarks almene boliger, Børns Vilkår, Børnerådet, Copenhagen Business School, Cevea, CEPOS, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Danmarks Statistik, Danmarks Nationalbank, Dansk IT, Danske Universiteter, Dansk Standard, Dansk Industri, DAOM - Danske Annoncører og Markedsførere, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Journalistforbund, Danske Medier, Danske Regioner, DI Byggeri, Dataetisk Råd, Datatilsynet, Digitalt Ansvar, Dignity, DKCERT - Danish Computer Security Incident Response Team, Danmarks Tekniske Universitet, Dommerfuldmægtigforeningen,

Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, Foreningen for Danske Internethandel, Finans Danmark, Finanstilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, Færøernes Landsstyre, Greenpeace, HK Danmark, Institut for Menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Universitet i København, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, KOMBIT, Kreativitet og Kommunikation, Kriminalforsorgsforeningen, Det Kriminalpræventive Råd, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, LGBT+ Danmark, Medierådet for Børn og Unge, MINO Danmark, Nets DanID A/S, Naalakkersuisut, Politiforbundet i Danmark, Prosa, Radio- og TV-Nævnet, Red Barnet, Retspolitisk forening, Rettighedsalliancen, Rigsadvokaten, Landsstyret via Rigsombudsmanden på Færøerne, Selvstyret via Rigsombudsmanden i Grønland, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Rådet for digital sikkerhed, samtlige byretter, Syddansk Universitet, SMV Danmark, Teleindustrien, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Vestre Landsret og Østre Landsret

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Advokatrådet, Danish Cloud Community, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Regioner, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Institut for Menneskerettigheder, IT-Politisk Forening, KL, Københavns Byret, Politiforbundet, Rettighedsalliancen, (Rigsrevisionen), Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Radio- og TV-nævnet, Vestre Landsret, Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Samtlige høringssvar er vedlagt.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Regioner, Domstolsstyrelsen, Finanstilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, KL, Københavns Byret, Politiforbundet, Rettighedsalliancen, (Rigsrevisionen), Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Radio- og TV-nævnet, Vestre Landsret og Østre Landsret har ingen bemærkninger til lovforslaget.

II. Høringssvarene

1. Generelt

Danish Cloud Community bemærker, at definitionen af det centrale begreb ”hostingtjenesteyder” i TCO-forordningens artikel 2 dels er meget upræcis, dels at begrebet i sig selv kan lede tankerne hen på en anden type virksomhed, end den som fremgår af forordningens præambelbetragtninger, herunder bl.a. præambelbetragtning nr. 14.

Som anført i bl.a. pkt. 1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger gælder TCO-forordningen umiddelbart i Danmark og må som udgangspunkt ikke gennemføres i national ret, jf. artikel 288 i Traktaten om Den Europæiske Funktionsmåde. Flere bestemmelser i TCO-forordningen kræver imidlertid, at der foretages visse gennemførelsesforanstaltninger i medlemsstaterne, herunder at der udpeges en national kompetent myndighed, og at der fastsættes regler om sanktioner for hostingtjenesteyderes overtrædelser af en række strafbelagte bestemmelser i forordningen.

For så vidt angår begrebet ”hostingtjenesteyder” er dette imidlertid direkte defineret i forordningens artikel 2, nr. 2, som værende en udbyder af tjenester som defineret i artikel 1, litra b, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester, der består i lagringen af oplysninger fra en indholdsleverandør på dennes anmodning. En hostingtjenesteyder er således en udbyder af informationssamfundstjenester, som lagrer og udbreder oplysninger og materiale til offentligheden fra en bruger af tjenesten på dennes anmodning, uanset om lagringen og udbredelsen til offentligheden af sådanne oplysninger og materiale er af ren teknisk, automatisk og passiv karakter, jf. præambelbetragtning 13. Det fremgår videre af præambelbetragtning 14, at forordningen f.eks. bør omfatte udbydere af sociale medier, video, billed- og lydudlejningstjenester samt fildeling- og andre cloudtjenester, for så vidt disse tjenester anvendes til at gøre lagrede oplysninger tilgængelige for offentligheden efter direkte anmodning fra indholdsleverandøren. Derimod bør udbydere af tjenester såsom cloudinfrastruktur, der leveres efter anmodning fra andre parter end indholdsleverandørerne og kun indirekte gælder disse, ikke være omfattet af forordningen. Forordningens definition af begrebet hostingtjenesteyder, herunder fortolkningsbidragene i

præambelbetragtning 13 og 14, vil gælde umiddelbart i Danmark, uanset om det fremgår af lovforslaget eller ej.

På baggrund af det indkomne høringssvar har Justitsministeriet imidlertid for en god ordens skyld, herunder af hensyn til klarheden af det centrale begreb "hostingtjenesteyder" i forordningen, fundet anledning til også at indsættes en henvisning til TCO-forordningens præambelbetragtning nr. 14 i pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det bemærkes, at dette ikke indebærer nogen indholdsmæssig ændring af begrebet.

2. Den kompetente myndigheds uafhængighed

Advokatrådet udtrykker forståelse for de praktiske og organisatoriske betragtninger, der i lovforslaget anføres til støtte for forslaget om at udpege Rigspolitiet som den nationale kompetente myndighed. Advokatrådet anerkender endvidere, at det ikke umiddelbart er let at pege på et alternativ, som med fuld uafhængighed vil kunne varetage opgaven under iagttagelse af de relevante hensyn til ytringsfriheden og retssikkerheden. Advokatrådet bemærker imidlertid, at Rigspolitiet og anklagemyndigheden organisatorisk er underlagt Justitsministeriet, og at justitsministeren kan give pålæg om behandlingen af konkrete sager. På denne baggrund anbefaler Advokatrådet, at Justitsministeriet redegør nærmere for, hvorledes det bedst muligt sikres, at den nationale kompetente myndighed fuld ud opfylder forordningens krav om uafhængighed. Advokatsamfundet foreslår i den forbindelse, at det kan overvejes at tildele Tilsynet med Efterretningstjenesterne en kontrolfunktion.

Institut for Menneskerettigheder (Instituttet) bemærker, at det ikke foreslås i udkastet, at det er et uafhængigt organ, som skal foretage den materielle vurdering af, hvorvidt der er tale om terrorrelateret indhold som defineret i TCO-forordningen. Instituttet henviser i den forbindelse til, at det af lovbemærkningerne fremgår, at Rigspolitiet og anklagemyndigheden forudsættes at være uafhængige ved behandlingen af sager efter TCO-forordningen, selvom de organisatorisk er underlagt Justitsministeriet, og at justitsministeren kan give pålæg om behandlingen af konkrete sager. Instituttet henviser videre til, at Rigspolitiet har et tæt samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste (PET), og at Rigspolitiet i forbindelse med varetagelsen af sine forpligtelser efter forordningen kan inddrage PET og andre myndigheder efter behov. Instituttet vurderer på denne baggrund, at det vil udgøre en stærkere kontrol med den materielle vurdering af og påbud om, at indhold

på hostingtjenesteyderes platforme skal fjernes, hvis Justitsministeriet i stedet for Rigspolitiet foreslår et andet organ som kompetent myndighed, der er organisatorisk uafhængigt og ikke i forvejen er i tæt samarbejde med et andet organ.

IT-Politisk Forening finder, at påbud om at fjerne indhold fra internettet udgør et vidtgående indgreb i retten til ytringsfrihed. Efter foreningens opfattelse bør en sådan afgørelse derfor træffes af en uafhængig domstol, der vil kunne sikre, at indgrebet i ytringsfriheden er proportionalt, og ikke af en administrativ myndighed. IT-Politisk Forening henviser til støtte herfor bl.a. til en afgørelse af 18. juni 2020 (Nr. 2020-801 DC) fra Forfatningsrådet i Frankrig.

Det foreslås med lovforslagets § 2, stk. 1, at Rigspolitiet udpeges som kompetent myndighed i henhold til TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a-c. Dette indebærer, at Rigspolitiet vil få kompetence til at udstede påbud om fjernelse i medfør af forordningens artikel 3, kompetence til at kontrollere påbud om fjernelse i medfør af artikel 4 samt kompetence til at føre tilsyn med gennemførelsen af specifikke foranstaltninger i medfør af artikel 5. Efter gældende ret er det imidlertid anklagemyndigheden, der under visse betingelser kan udstede bødeforelæg efter retsplejelovens § 832, og det er domstolene, der pålægger sanktioner ved afsigelsen af straffedomme. Anklagemyndigheden og domstolene er således efter gældende ret allerede kompetente til at pålægge sanktioner i medfør af TCO-forordningens artikel 18, jf. artikel 12, stk. 1, litra d.

Medlemsstaterne skal efter TCO-forordningens artikel 13, stk. 2, 1. pkt., sikre, at deres kompetente myndigheder udfører deres opgaver i henhold til forordningen på en objektiv og ikkediskriminerende måde med fuld respekt for de grundlæggende rettigheder. Endvidere følger det af bestemmelsens 2. pkt., at de kompetente myndigheder ikke må søge eller modtage instrukser fra andre organer i forbindelse med udførelsen af deres opgaver i henhold til artikel 12, stk. 1.

Som det nærmere fremgår af pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, følger det af henholdsvis retsplejelovens §§ 108 og 98, at Rigspolitiet og anklagemyndigheden organisatorisk er underlagt Justitsministeriet, og at justitsministeren kan give pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager. Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at skiftende justitsministre har været yderst tilbageholdende med at anvende denne beføjelse,

hvorfor det er ministeriets vurdering, at de gældende regler i bl.a. retsplejeloven og forvaltningsloven reelt indeholder tilfredsstillende garantier, der sikrer Rigspolitiet og anklagemyndighedens uafhængighed.

Justitsministeriet finder dog samtidig, at TCO-forordningens artikel 13, stk. 2, indeholder en forpligtelse til – gennem nationale regler – at sikre de kompetente myndigheder fuld uafhængighed i deres udøvelse af beføjelser mv. efter forordningen.

På denne baggrund finder Justitsministeriet anledning til at indsætte et nyt 1. pkt. i lovforslagets § 2, stk. 2, der lovfæster, at Rigspolitiet og anklagemyndigheden udfører sine opgaver i henhold til loven og TCO-forordningen i fuld uafhængighed. Endvidere fremgår det af lovforslagets § 2, stk. 2, 2. pkt., at Rigspolitiet og anklagemyndigheden ikke må søge eller modtage instrukser fra andre organer i forbindelse med udførelsen af deres opgaver i henhold til TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a-d. Den foreslåede bestemmelse vil herved være lex specialis i forhold til retsplejelovens generelle ordning i § 108 og § 98.

3. Fjernelse af terrorrelateret indhold uden retskendelse

Advokatrådet og Institut for Menneskerettigheder bemærker, at det ikke efter lovforslaget er et krav, at Rigspolitiet forud for et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold indhenter en retskendelse, hvorimod der som udgangspunkt er krav om forudgående retskendelse for blokering af hjemmesider med terrorrelateret indhold efter retsplejelovens § 791 d. Advokatrådet bemærker i den forbindelse, at ordningen efter retsplejelovens § 791 d indeholder en række retsgarantier for den berørte, herunder beskikkelse af en advokat. Instituttet vurderer ligeledes, at det vil styrke borgernes retssikkerhed, hvis der indføres en lignende ordning ved påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold.

Advokatrådet og Instituttet anbefaler således, at det overvejes at indsætte et krav om, at Rigspolitiet forud for påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold skal indhente en forudgående retskendelse.

IT-Politisk Forening anfører, at der i dansk ret er tradition for, at vidtgående indgreb som nedlæggelse af forbud mod offentliggørelse af ytringer, der efter foreningens opfattelse kan sammenlignes med påbud om fjernelse,

sker efter forudgående domstolskontrol. Foreningen henviser i den forbindelse til retsplejelovens § 791 d.

Det følger af TCO-forordningens artikel 3, stk. 3, at hostingtjenesteydere skal fjerne eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold i alle medlemsstater hurtigst muligt og inden for én time efter, at de har modtaget et påbud herom. Har en kompetent myndighed ikke tidligere udstedt et påbud om fjernelse til en hostingtjenesteyder, gives hostingtjenesteyderen oplysninger om de gældende procedurer og frister mindst 12 timer før, at påbuddet udstedes, jf. artikel 3, stk. 2.

Som det nærmere fremgår af pkt. 2.2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, foreslås det med lovforslagets § 2, stk. 1, at Rigspolitiet udpeges som national kompetent myndighed efter forordningens artikel 12, stk. 1, litra a-c. Dette indebærer bl.a., at Rigspolitiet vil få kompetence til at udstede påbud om fjernelse i medfør af forordningens artikel 3. Det foreslås endvidere med lovforslagets § 3, stk. 1, at når Rigspolitiet i henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, underrettes om et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, der er udstedt af den kompetente myndighed i en anden medlemsstat, og som er adresseret til en hostingtjenesteyder med hovedsæde i Danmark eller til en hostingtjenesteyders retlige repræsentant i Danmark, skal Rigspolitiet underrette hostingtjenesteyderen eller den retlige repræsentant om påbuddets retlige virkning for så vidt angår Danmark.

TCO-forordningen indeholder ikke regler, der medfører, at der skal ske forudgående domstolskontrol. Forordningen indfører dog en række sikkerhedsforanstaltninger, som skal sikre fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder såsom ytrings- og informationsfriheden i et demokratisk samfund, samt retlige klagemuligheder som garanteret af den ret til adgang til effektive retsmidler, der er fastsat i artikel 19 i Traktaten om Den Europæiske Union og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Efter forordningens artikel 4, stk. 3, kan den kompetente myndighed i det land, hvor hostingtjenesteyderen har hovedsæde, eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, af egen drift inden for 72 timer efter modtagelse af et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold efter artikel 4, stk. 1, vedtage en begrundet afgørelse om, at påbuddet udgør et alvorligt eller åbenbart brud på forordningen eller grundlæggende rettigheder i EU's Charter om grundlæggende rettigheder, herunder

ytringsfriheden. En hostingtjenesteyder og en indholdsleverandør har efter forordningens artikel 4, stk. 4, ret til inden for 48 timer efter modtagelse af et sådant påbud at anmode den kompetente myndighed om at kontrollere påbuddet.

Herudover følger det af forordningens artikel 9, stk. 1, at Rigspolitiets afgørelser i henhold til TCO-forordningens artikel 3 og artikel 4, stk. 3 og 4, samt underretninger efter lovforslagets § 3, stk. 1, vil kunne prøves ved domstolene i det land, hvor påbuddet er udstedt.

Dette indebærer, at en hostingtjenesteyder, der har modtaget et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold efter forordningen, har ret til at anfægte dette ved domstolene i den medlemsstat, hvis kompetente myndighed har udstedt påbuddet, jf. forordningens artikel 9, stk. 1. Indholdsleverandører, hvis indhold er blevet fjernet, eller hvor adgangen hertil er blevet deaktiveret, som følge af et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, har ligeledes ret til at anfægte dette ved domstolene i den medlemsstat, hvis kompetente myndighed har udstedt påbuddet, jf. forordningens artikel 9, stk. 2. Dette vil ligeledes være tilfældet for så vidt angår en hostingtjenesteyder eller en indholdsleverandør i Danmark, som vil anfægte påbuddet. Dette gælder uanset den ordning for underretning, der foreslås med lovforslagets § 3.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at TCO-forordningen indeholder fyldestgørende retsgarantier, og at der således er tilstrækkelig mulighed for efterprøvelse og uafhængig kontrol af de kompetente myndigheders afgørelser i henhold til TCO-forordningen, herunder også for så vidt angår påbud om fjernelse fra kompetente myndigheder i andre medlemsstater.

Justitsministeriet skal herudover bemærke, at det for så vidt angår Rigspolitiets underretninger efter lovforslagets § 3, stk. 1, i praksis ikke vil være muligt både at overholde forordningens tidsfrist på én time for fjernelse af terrorrelateret indhold samt et krav om forudgående retskendelse svarende til ordningen i retsplejelovens § 791 d, stk. 1. Et sådant indgreb ville i stedet skulle foretages af Rigspolitiet på øjemed med efterfølgende forelæggelse for retten, jf. herved også undtagelsen i retsplejelovens § 791 d, stk. 6. Justitsministeriet finder, at TCO-forordningens indbyggede klage- og retsgarantier for efterprøvelse af påbud om fjernelse, jf. herved særligt artikel 4, stk. 3 og 4, samt artikel 9, i vidt omfang svarer til en sådan indgrebsordning på øjemed med efterfølgende forelæggelse for retten.

4. Foreneligheden med det uskrevne grundlovsforbud

IT-Politisk Forening anfører bl.a., at selv om lovforslagets § 3, hvorefter Rigspolitiet underretter en dansk hostingtjenesteyder om et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold fra en anden medlemsstat, formelt indskyder en dansk myndighed i forhold til et påbud om fjernelse fra myndigheder i andre medlemsstater, er der ikke tale om en reel dansk myndighedsudøvelse. Afgørelse om udstedelse af et påbud til den danske hostingtjenesteyder ligger således udelukkende hos den udenlandske kompetente myndighed, mens Rigspolitiet efter lovforslagets § 3 alene fungerer som et ”postkontor”, der videresender den udenlandske afgørelse med et dansk myndighedsstempel. Videre anfører foreningen, at ordningen i lovforslagets § 3 rejser principielle spørgsmål i forhold til grundlovens bestemmelse om suverænitetssafgivelse. Efter foreningens opfattelse bliver de restriktive krav i grundlovens § 20 om suverænitetssafgivelse til mellemstatslige myndigheder illusoriske, hvis et almindeligt flertal i Folketinget blot kan vedtage en lov, hvorefter en dansk myndighed på systematisk basis (som i lovforslagets § 3) formelt underretter borgere eller virksomheder om, at en konkret myndighedsudøvelse fra andre stater har retlig effekt på dansk territorium.

Justitsministeriet kan for så vidt angår underretningsordningens forenelighed med grundloven henvise til pkt. 1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det fremgår bl.a. heraf, at en ordning, hvor en udenlandsk myndighed skal have beføjelse til at udøve myndighed med virkning inden for det danske territorium, som udgangspunkt rejser spørgsmål i forhold til det uskrevne grundlovsforbud, hvorefter danske myndigheder som udgangspunkt anses for enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for det danske territorium. Som en undtagelse hertil følger det af grundlovens § 20, at beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, ved lov i nærmere bestemt omfang kan overlades til mellemfolkelige myndigheder som f.eks. EU. Bestemmelsen giver derimod ikke adgang til at overlade beføjelser til andre stater.

Den ordning, der er beskrevet i den erklæring, som blev afgivet af Danmark i forbindelse med Rådets vedtagelse af førstebehandlingsholdning til Kommissionens forslag til TCO-forordningen den 16. marts 2021, indebærer, at når Rigspolitiet, som den kompetente myndighed i Danmark, i henhold til forordningen underrettes om et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, der er udstedt af den kompetente myndighed i en anden medlemsstat, og som er adresseret til en dansk hostingtjenesteyder, vil Rigspolitiet

underrette hostingtjenesteyderen om påbuddets retlige virkning for så vidt angår Danmark, jf. lovforslagets § 3, stk. 1. Et påbud fra en anden medlemsstats kompetente myndighed til en dansk hostingtjenesteyder får således først retsvirkning i Danmark, når den danske hostingtjenesteyder er underrettet af Rigspolitiet. Denne ordning indebærer, at det i praksis kan sikres, at reglerne om fjernelse af terrorrelateret indhold inden for én time i forordningen overholdes inden for rammerne af dansk ret.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at underretningsordningen i lovforslagets § 3 vil indebære, at Danmark kan administrere forordningens ordning inden for rammerne af dansk ret.

Justitsministeriet kan endvidere henvise til Justitsministeriets notat af 23. december 2020 vedrørende politisk aftale om forslag til forordning om forebygelse af udbredelsen af terrorrelateret indhold på nettet (KOM (2018) 0640, bilag 5).

5. Kontrol af påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold fra myndigheder i andre medlemsstater

IT-politisk Forening anfører, at visse medlemsstater har alvorlige retsstatslige problemer, og at decideret misbrug af TCO-forordningen til politisk motiveret censur derfor ikke kan udelukkes. Foreningen finder derfor, at de danske supplerende bestemmelser til forordningen bør sikre størst mulig uafhængig kontrol af påbud om fjernelse fra kompetente myndigheder i andre medlemsstater. IT-Politisk forening bemærker i den forbindelse, at Rigspolitiet, som kompetent myndighed efter lovforslaget, vil være den samme myndighed, der først underretter den danske hostingtjenesteyder om påbuddets retlige effekt i Danmark, og derfor skal kontrollere påbuddet enten af egen drift eller efter anmodning herom. Foreningen finder, at denne dobbeltrolle for Rigspolitiet kan rejse spørgsmål om myndighedens habilitet i forhold til kontrollen af påbud. Foreningen anbefaler på denne baggrund, at kontrollen af påbud fra myndigheder i andre medlemsstater henlægges til domstolene, og at denne kontrol sker automatisk for alle grænseoverskridende påbud.

Som det nærmere fremgår af pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger følger det af TCO-forordningens artikel 9, stk. 1, at hostingtjenesteydere, der har modtaget et påbud om fjernelse udstedt i medfør af forordningens artikel 3, stk. 1, eller en afgørelse i medfør af artikel 4, stk. 4, eller

artikel 5, stk. 4, 6 eller 7, skal have adgang til effektive retsmidler. Denne ret omfatter retten til at gøre indsigelse mod et sådant påbud om fjernelse ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har udstedt påbuddet om fjernelse, er beliggende, og retten til at gøre indsigelse mod afgørelsen i medfør af artikel 4, stk. 4, eller artikel 5, stk. 4, 6 eller 7, ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har truffet afgørelsen, er beliggende.

På tilsvarende vis skal indholdsleverandører, hvis indhold er blevet fjernet, eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret som følge af et påbud om fjernelse, have adgang til effektive retsmidler, jf. artikel 9, stk. 2. Denne ret omfatter retten til at gøre indsigelse mod et påbud om fjernelse, der er udstedt i medfør af artikel 3, stk. 1, ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har udstedt påbuddet om fjernelse, er beliggende, og retten til at gøre indsigelse mod en afgørelse i medfør af artikel 4, stk. 4, ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har truffet afgørelsen, er beliggende.

Hvis en hostingtjenesteyder eller en indholdsleverandør med hovedsæde eller retlig repræsentant i Danmark modtager et påbud udstedt af kompetente myndigheder i andre medlemsstater, vil hostingtjenesteyderen eller indholdsleverandøren kunne indgive en begrundet anmodning til Rigspolitiet om at undersøge, om påbuddet udgør et alvorligt eller åbenbart brud på forordningen eller grundlæggende rettigheder i EU's Charter om grundlæggende rettigheder, jf. TCO-forordningens artikel 4, stk. 4. Denne anmodning vil skulle sendes til Rigspolitiet inden for 48 timer efter, at hostingtjenesteyderen eller indholdsleverandøren har modtaget påbuddet fra den udenlandske kompetente myndighed. Rigspolitiet har endvidere mulighed for af egen drift at foretage en tilsvarende kontrol inden for 72 timer, jf. forordningens artikel 4, stk. 3.

Herudover vil Rigspolitiets afgørelser i henhold til forordningens artikel 3 og artikel 4, stk. 3 og 4, samt underretninger efter lovforslagets § 3, stk. 1, kunne prøves ved danske domstole eller ved domstolene i det land, hvor påbuddet er udstedt, jf. forordningens artikel 9.

Hvis en hostingtjenesteyder eller en indholdsleverandør ønsker at anfægte virkningen i Danmark af et påbud udstedt af en kompetent myndighed i en anden medlemsstat efter den underretningsordning, der foreslås med lovforslagets § 3, vil det være Rigspolitiets underretning, der anfægtes. Dette

vil skulle ske ved en dansk domstol efter de almindelige regler. Det vil i den forbindelse kunne anfægtes, om Rigspolitiet ved underretningen har handlet inden for rammerne af underretningsordningen i den foreslåede § 3, der skal understøtte og supplere anvendelsen af forordningen i Danmark. Selve det materielle påbud om fjernelse af indholdet i Danmark vil derimod ikke kunne prøves i den forbindelse. Sidstnævnte kan i overensstemmelse med TCO-forordningen alene prøves ved domstolene i den medlemsstat, hvis kompetente myndighed har udstedt det påbud, som Rigspolitiet skal underrette den danske hostingtjenesteyder om efter den foreslåede bestemmelse i § 3.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at TCO-forordningen og den danske gennemførelse heraf indeholder fyldestgørende retsgarantier, og at der således er tilstrækkelig mulighed for efterprøvelse og uafhængig kontrol af de kompetente myndigheders afgørelser i henhold til TCO-forordningen, herunder også for så vidt angår påbud om fjernelse fra kompetente myndigheder i andre medlemsstater.

6. Administrative konsekvenser

Erhvervsstyrelsen vurderer efter dialog med Justitsministeriet, at antallet af påbud rettet mod danske tjenesteydere forventes at være begrænset. Erhvervsstyrelsen vurderer på denne baggrund, at de administrative konsekvenser af lovforslaget er under 4 mio. kr., hvorfor Erhvervsstyrelsen ikke kvalificerer de administrative konsekvenser nærmere.

Erhvervsstyrelsens høringssvar giver ikke anledning til bemærkninger fra Justitsministeriet.

III. Lovforslaget

Der er i det fremsatte lovforslag foretaget visse ændringer af sproglig, lovteknisk og redaktionel karakter i forhold til det udkast, der har været sendt i høring. Der er endvidere foretaget en række præciseringer og tilføjelser til bemærkningerne i lovudkastet.

Herudover adskiller det fremsatte lovforslag sig fra det udkast, som har været i høring, på følgende måde:

I pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger er der indsat en henvisning til TCO-forordningens præambelbetragtning nr. 14 som yderligere fortolkningsbidrag til begrebet ”hostingtjenesteyder”.

I den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, stk. 2, er der indsat et nyt 1. pkt., hvoraf det fremgår, at Rigspolitiet og anklagemyndigheden udfører sine opgaver i henhold til denne lov og TCO-forordningen i fuld uafhængighed.

Det er endvidere i lovforslagets bemærkninger til den nye § 2, stk. 2, 1. pkt. præciseret, at lovforslagets § 2, stk. 2, vil være *lex specialis* i forhold til retsplejelovens generelle ordning i §§ 98 og 108, jf. pkt. 2.2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der er indsat en ny bestemmelse i lovforslaget som § 4 om sagsbehandling og klageadgang, mens de tidligere foreslåede § 3, stk. 3 og 4, er udgået. Der er alene tale om en ændring af lovteknisk karakter.